

December-January 2021, Volume 16, Issue 5

Application of the Theory of Planned Behaviour in Nursing Care

Ghaseminik F¹, Esmaeili M², Abbasi Dolatabadi Z^{3*}

1- MSc Student in Critical Care Nursing, Department of Critical Care Nursing, School of Nursing and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

2- Associate Professor, Department of Critical Care Nursing, School of Nursing and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

3- Assistant Professor, Department of Medical Surgical Nursing, School of Nursing and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Corresponding author: Abbasi Dolatabadi Z, Assistant Professor, Department of Medical Surgical Nursing, School of Nursing and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Email: zahra_abasi2000@yahoo.com

Received: 16 Feb 2021

Accepted: 22 April 2021

Abstract

Introduction: Nurses are an integral part of the health system and predicting their behaviors in different situations is important for policymakers and managers of the health system. The present study was conducted to determine efficiency of the theory of planned behaviour in predicting the behaviour of nurses in different situations.

Methods: The current narrative review study was conducted via searching in electronic databases including PubMed, Scopus, Science Direct, SID, Magiran and Iran Medex and by using the appropriate English and Persian keywords of Attitude, Theory of Planned Behaviour, Behaviour, Behavioral Intention, Perceived Behavioral Control, Subjective Norms, Nursing Care over the period of 2000-2020.

Result: Theory of planned behavior has been successfully used for prediction and explanation of a variety of behaviors and health tips such as high-risk behaviors, women's services, childbirth and breastfeeding, safety behaviors and oral health. According to the results of several studies, including studies in Korea and Taiwan, the above theory has been used to determine the causes of nurses' behavior in patient care and the causes of nurses' activities in performing their duties.

Conclusions: Predicting people's behavior and planning based on these predictions in specific situations certainly has a significant role on the performance of the organization and controlling the situation. On the other hand, human behavior is influenced by various factors and its prediction requires different factors. The theory of planned behavior has a suitable model for predicting the behavior of individuals, including nurses, and this model can be used to plan and policy in specific situations in the field of nurses' performance.

Keywords: Theory of Planned Behaviour, Intention, Nurses, Nursing care, Application.

کاربرد تئوری رفتار برنامه ریزی شده در مراقبت های پرستاری

فرزانه قاسمی نیک^۱، مریم اسماعیلی^۲، زهرا عباسی دولت آبادی^{۳*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت های ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

۲- دانشیار گروه پرستاری مراقبت های ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

۳- استادیار گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: زهرا عباسی دولت آبادی، استادیار گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

ایمیل: zahra_abasi2000@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۲/۸

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۱/۲۷

چکیده

مقدمه: پرستاران جزء اصلی سیستم نظام سلامت هستند و پیش بینی رفتار آنها در موقعیت های مختلف برای سیاستگذاران و مدیران نظام سلامت مهم است. بنابراین مطالعه حاضر با هدف تعیین کارایی تئوری رفتار برنامه ریزی شده در پیش بینی رفتار پرستاران در شرایط متفاوت انجام شده است.

روش کار: مقاله مروری نقلی حاضر با جستجو در پایگاه داده های PubMed; Scopus; Science Direct; SID IranMedex و Magiran با استفاده از کلیدواژه های انگلیسی و فارسی؛ Theory of Planned Behavior; Attitud; Subjective Norms; Perceived Behavioral Control; Behavioral Intention; Behavior; Nursing Care نسبت به رفتار، هنجارهای ذهنی، کنترل رفتاری درک شده، تمایل رفتاری، رفتار و مراقبت پرستاری در بازه زمانی سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۰ جستجو انجام شد.

یافته ها: تئوری رفتار برنامه ریزی شده با موفقیت برای پیش بینی و توضیح طیف گسترده ای از رفتارها و نکات بهداشتی از جمله رفتارهای پر خطر، خدمات زنان، زایمان و شیردهی، رفتارهای ایمنی و بهداشت دهان و دندان استفاده شده است. طبق نتایج مطالعات متعددی از جمله مطالعه در کشورهای کره و تایوان تئوری فوق در تعیین علل توجیه کننده رفتار پرستاران در مراقبت از بیماران و علل فعالیت پرستاران در انجام وظایف خود استفاده شده است.

نتیجه گیری: پیش بینی رفتار افراد و برنامه ریزی براساس این پیش بینی ها در شرایط خاص به طور حتم بر روی عملکرد سازمان و کنترل شرایط، نقش به سزایی دارد. از سویی رفتار انسان ها تحت تاثیر عوامل مختلفی قرار دارد و پیش بینی آن به عوامل مختلفی نیاز دارد. تئوری رفتار برنامه ریزی شده، مدلی مناسب جهت پیش بینی رفتار افراد از جمله پرستاران دارد و می توان از این مدل جهت برنامه ریزی و سیاست گذاری در شرایط خاص در زمینه عملکرد پرستاران استفاده نمود.

کلیدواژه ها: تئوری رفتار برنامه ریزی شده، تمایل، پرستاران، مراقبت پرستاری، کاربرد.

مقدمه

رفتار به مجموعه اقدامات یا واکنش های یک فرد نسبت به یک موقعیت می باشد، که ممکن است آگاهانه یا ناخودآگاه، داوطلبانه، ارادی و یا غیر ارادی باشند (۱). شناسایی عوامل موثر بر بروز رفتار افراد، جهت پیش بینی واکنش آنها در شرایط مختلف، جهت مدیریت آنها در موقعیتهای

متفاوت دارای اهمیت است. در این راستای تئوری های مختلفی وجود دارد. از جمله تئوری های پرکاربرد در زمینه تعیین عوامل موثر و پیش بینی بروز رفتار افراد، تئوری رفتار برنامه ریزی شده (TPB) می باشد. این تئوری یک الگوی تصمیم گیری شناختی اجتماعی است و چارچوب قابل کاربردی برای پیش بینی و توضیح تمایلات و

(۳۱). نقش آفرینی پرستاران در ارائه مراقبت های پرستاری، با وجود آموزش های حرفه ای داده شده، به عوامل مختلفی از جمله رفتار و الگوهای رفتاری آنها ارتباط دارد (۳۲). تئوری رفتار برنامه ریزی شده، یک رویکرد منطقی برای پیش بینی، انجام رفتارهای مختلف است (۲). تاکنون نیز مطالعات مختلفی پیرامون کاربرد این تئوری رفتار برنامه ریزی شده در ارائه خدمات بهداشتی درمانی انجام شده است. محققین برای پیش بینی انواع رفتارهای پرستاران از جمله قصد آنها برای انجام رفتارهای ارتقا دهنده سلامتی و قصد آنها برای مراقبت از بیماران از TPB استفاده کرده اند (۳۳). بنابراین با توجه به مطالب ذکر شده، نقش و اهمیت الگوهای رفتاری در ارائه مراقبت های پرستاری صحیح گزارش شده است. در این مقاله مروری سعی می شود با استناد به شواهد علمی تعیین کارایی تئوری رفتار برنامه ریزی شده در پیش بینی واکنش و رفتار پرستاران در موقعیت های مختلف جهت انجام مراقبت های پرستاری و مراقبت و حمایت از بیماران، مورد بررسی قرار گیرد.

روش کار

مقاله مروری نقلی حاضر با هدف بررسی پیش بینی کننده های تمایل به مراقبت در پرستاران بر اساس تئوری رفتار برنامه ریزی شده، ۱۳۹۹ انجام شد. بدین منظور با استفاده از کلید واژه های فارسی و انگلیسی از جمله Intention, Theory of Planned Behavior: Attitude toward The Behavior, Subjective Norms, Perceived Behavioral Control, Behavioral Intention, Behavior تئوری رفتار برنامه ریزی شده، قصد رفتاری و رفتار در بازه زمانی ابتدای ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۲۰ در پایگاه داده ها از جمله PUBMED, SCOPUS, SCIENCE DIRECT, SID, MAGIRAN جستجو انجام شد. ابتدا مقالاتی که از نظر عنوان، ارتباط انتخاب شده و توسط تیم پژوهش خلاصه این مقالات مطالعه شدند. مقالات تکراری، و عدم دسترسی به متن کامل مقاله و عدم ارتباط مقاله با موضوع مطالعه از جمله معیارهای حذف مقالات یافت شده در این مرحله بود. ورود به مطالعه شامل انجام مطالعه در ارتباط با رفتارهای مراقبتی پرستاران در موقعیت های مختلف، انتشار در سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۰ میلادی (۱۳۷۸ تا ۱۳۹۹ شمسی) انتشار مقاله به زبان فارسی و انگلیسی بودند. در استراتژی جستجو از روش برگشت به عقب و جلو نیز استفاده گردید، به این

رفتارهای بهداشتی افراد می باشد (۲،۳). TPB اولین بار در سال ۱۹۸۷ توسط Fishbein و Ajzen مطرح گردید (۴). این تئوری برگرفته از تئوری عمل منطقی است (۵). طبق هر دو تئوری، مهمترین عامل پیش بینی کننده مدیریت رفتاری فرد، قصد فرد برای انجام رفتار است که شامل عوامل انگیزشی تاثیرگذار بر یک رفتار است و توسط سه عامل مستقیم هدایت می شود: ۱- نگرش نسبت به رفتار ۲- هنجارهای ذهنی و ۳- کنترل رفتاری درک شده. این سه عامل قصد رفتاری (تمایل رفتاری) فرد را برای انجام یک رفتار مطلوب را پیشگویی می کنند (۶). قصد رفتاری به معنای، تصمیم فرد برای انجام یک رفتار و نگرش، به ارزشیابی مثبت یا منفی یک فرد در مورد نتایج یک رفتار خاص (عقاید رفتاری نامگذاری شده) اطلاق می شود. هنجارهای ذهنی به فشار درک شده از سوی افراد مهم در زندگی فرد برای انجام دادن یا ندادن یک رفتار خاص، کنترل رفتاری درک شده و اطمینان فرد در توانایی خود جهت انجام یک رفتار خاص اشاره دارد (۷). TPB با موفقیت برای پیش بینی و توضیح طیف گسترده ای از رفتارها در افراد مختلف از جمله بهداشت شغلی و ایمنی رانندگان، موتورسواران و کارگران (۸-۱۰)، تغییر رفتارهای تغذیه ای در دانش آموزان و بزرگسالان (۱۱،۱۲)، فعالیت های فیزیکی (۱۳)، رفتار مشارکتی در زمینه های کاری مختلف نظیر بیمارستان ها (۱۴)، بانک ها (۱۵)، صنعت نفت (۱۶)، صنعت ساختمان (۱۷)، کشاورزی (۱۸)، رفتارهای پیشگیری کننده از بیماریهای عفونی (۱۹)، رفتارهای پر خطر در دانشجویان، نوجوانان و جوانان (استعمال دخانیات و مواد مخدر، نوشیدن مشروبات الکلی) (۲۰-۲۳)، استفاده از خدمات بهداشتی زنان و زایمان و شیردهی (۲۴-۲۶) و بهداشت دهان و دندان در نوجوانان و بزرگسالان (۲۷، ۲۸) استفاده گردیده است. از آنجا که براساس مطالعات، گستره وسیعی از عوامل فردی، انگیزشی، اقتصادی، سیاستگذاری ها و عوامل سازمانی می توانند بر عملکرد پرستاران در محیط بالینی تاثیرگذار باشند، در نتیجه بکارگیری نظریه های علوم رفتاری، بهترین اطلاعات را در خصوص عوامل تاثیرگذار بر رفتار این گروه فراهم می کنند (۲۹). پرستاران جزء اصلی سیستم نظام سلامت هستند و نقش حیاتی در سیستم مراقبتی یک کشور ایفا می کنند و پیش بینی رفتار آنها در حالت های مختلف برای سیاست گزاران و مدیران نظام سلامت مهم است (۳۰).

ترتیب که از رفرنس های منابع یافت شده یا مقالاتی که به آنان ارجاع داده بودند نیز استفاده شد. در انتها، ۲۴ مقاله وارد مطالعه شدند که با مطالعه آنها کاربرد سازه های تئوری رفتار برنامه ریزی شده در مراقبت های پرستاری استخراج شد.

یافته ها

از بین ۱۲۴ مقاله یافت شده ۱۰۰ مقاله براساس فرایند غربالگری به دلیل تکراری بودن، مقوله های غیر مرتبط با مراقبت پرستاری و عدم دسترسی به متن کامل آنها، حذف شده و در مجموع، ۲۴ مقاله به زبان انگلیسی و فارسی وارد مطالعه شدند. تئوری فوق در بررسی و پیش بینی رفتار پرستاران در انجام وظایف خود در زمینه های متنوعی می توان استفاده نمود. براساس مطالعات انجام شده، تئوری رفتار برنامه ریزی شده در پیش بینی رفتار پرستاران در مراقبت از مبتلایان به انواع بیماری های عفونی کاربردی می باشد. مطالعه دیلوریو نشان داد که کنترل رفتاری درک شده در پیش بینی تمایل مراقبت از مبتلایان به ایدز، توسط پرستاران کاربرد دارد (۳۴). در مراقبت از مبتلایان به H1N1 نیز هنجار ذهنی و کنترل رفتاری درک شده بر تمایل پرستاران به مراقبت از این بیماران تاثیر داشته است (۳۵). مطالعه لی و کانگ در سال ۲۰۲۰ در کره در مورد پیش بینی رفتار و مشارکت پرستاران برای مراقبت از بیماران مبتلا به بیماری های عفونی نوپدی نشان داد کنترل رفتاری درک شده به عنوان تاثیرگذارترین عامل در تمایل و مشارکت پرستاران شناخته شد. (۳۶). نگرش مثبت و هنجارهای ذهنی دو متغیر پیش بینی کننده تمایل پرستاران داوطلب در مراقبت از مبتلایان به سارس (SARS) شناخته شده است (۳۷). در مطالعه دیگری تئوری فوق را در پیش بینی رفتار دانشجویان پرستاری در مراقبت از مبتلایان به ایدز قابل کاربرد شناخته اند (۳۸).

این تئوری در رفتارهای حوزه مدیریت پرستاری همچون گزارش خطاهای پرستاری و مستندسازی قابل استفاده می باشد. در مطالعه ای در سال (۲۰۱۸) در اندونزی نگرش و کنترل رفتاری درک شده مناسب را به عنوان عامل موثر بر رفتار پرستاران در مستندسازی مراقبت پرستاری در بخش

اورژانس با استفاده از تئوری رفتار برنامه ریزی شده دانستند (۳۹). قصد دانشجویان پرستاری برای گزارش خطاهای دارویی، با سازه های باورهای رفتاری، هنجارهای ذهنی و کنترل رفتاری درک شده بر گزارش خطا قابل پیش بینی می باشد (۴۰). اکیانی و همکاران (۲۰۱۷) در اندونزی براساس یافته های مطالعه خود اعلام نمودند که قصد پرستاران در گزارش رویداد نامطلوب تحت تاثیر نگرش و کنترل رفتاری درک شده بود، اما تحت تاثیر هنجارهای ذهنی نمی باشد (۴۱). در پیش بینی انجام رفتارهای ایمنی توسط پرستاران اصفهانی و یاسوجی نشان داده شد که هنجارهای ذهنی مهم ترین عامل بر رعایت اصول ایمنی بیمار توسط پرستاران در بخش های داخلی جراحی و بخش های مراقبت ویژه بود (۴۲، ۴۳). تابک و همکاران در سال ۲۰۱۳ براساس یافته های مطالعه خود بیان نمود که همه سازه های تئوری رفتار برنامه ریزی شده در پیش بینی کننده قصد پرستاران برای بیان حقیقت به بیمار نقش دارد (۳). در مطالعه دیگری، کنترل رفتاری درک شده بهترین پیشگویی کننده قصد و رفتار پرستاران جهت بکارگیری راهبردهای سواد سلامت در آموزش به بیمار شناخته شد (۴۴).

همچنین تئوری فوق در پیش بینی انجام مداخلات بالینی توسط پرستاران قابل کاربرد می باشد. در مطالعه توسط برتانی و همکاران (۲۰۱۶) تمایل پرستاران در جایگزینی کاتتر عروق محیطی براساس TPB در بخش های مراقبت ویژه نشان داد که نگرش، خودکارآمدی درک شده و هنجارهای ذهنی پرستاران از عوامل موثر بر تمایل آنها در انجام پروسیجر رگ گیری می باشد (۴۵). در پیش بینی رفتار پرستاران در کنترل فشار خون براساس تئوری رفتار برنامه ریزی شده نشان داده شد که کنترل رفتاری درک شده و هنجارهای ذهنی پیش بینی کننده قصد اندازه گیری دقیق فشار خون بود (۴۶). سولس و همکاران (۲۰۰۷) براساس یافته های مطالعه خود بیان نمودند تمایل پرستاران برای ارائه مراقبت پرستاری به زنان باردار حین زایمان براساس تئوری رفتاری برنامه ریزی شده قابل پیش بینی است (۳۳). در (جدول ۱)، چکیده ای از مقالات مورد بررسی در این مطالعه ارائه شده است.

فرزانه قاسمی نیک و همکاران

جدول ۱: خلاصه مطالعات مرتبط با کاربرد تئوری رفتار برنامه ریزی شده در مراقبت های پرستاری

نویسندگان	عنوان	روش شناسی	یافته ها
جوادی و همکاران (۲۰۱۳) (۴۲)	کارایی تئوری رفتار برنامه ریزی شده در پیش بینی رفتارهای ایمنی بیمار در پرستاران	توصیفی	این مطالعه نشان داد هنجارهای ذهنی مهم ترین عامل بر رعایت اصول ایمنی بیمار توسط پرستاران بود.
جوادزاده و همکاران (۲۰۱۴) (۴۴)	بررسی عوامل تاثیرگذار بر قصد و رفتار پرستاران جهت بکارگیری راهبردهای سواد سلامت در آموزش به بیمار براساس تئوری رفتار برنامه ریزی شده	توصیفی-تحلیلی	در این مطالعه کنترل رفتاری درک شده بهترین پیشگویی کننده قصد و رفتار پرستاران در خصوص بکارگیری راهبردهای سواد سلامت شناخته شد. به طوری که این سازه ۴۱٪ از واریانس قصد و بیش از ۳۱٪ از تغییرات رفتار را توضیح داد. لذا طراحی و اجرای برنامه ها و مداخلات آموزشی مبتنی بر TPB و تمرکز بر سازه کنترل رفتاری درک شده می تواند در جهت مشارکت بیشتر پرستاران برای ارائه آموزش مبتنی بر سواد سلامت بسیار تاثیرگذار باشد.
اشرفی و همکاران (۲۰۱۶) (۳۸)	بررسی عوامل مرتبط با پیشگیری از آیدز و مراقبت از این بیماران بر اساس "نظریه رفتار برنامه ریزی شده" در دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی گیلان	توصیفی-همبستگی	نظریه رفتار برنامه ریزی شده می تواند ۲۸ درصد از واریانس رفتار پیشگیری از آیدز را در دانشجویان مورد مطالعه پیش بینی کند و این توان پیش بینی کنندگی، مرتبط با سازه قصد رفتاری است.
حبیه بیات منش و همکاران (۲۰۱۸) (۴۳)	بررسی میزان رعایت ایمنی بیمار توسط پرستاران شاغل در بخش مراقبت های ویژه	توصیفی	هنجارهای ذهنی مهم ترین عامل بر رعایت اصول ایمنی بیمار توسط پرستاران در بخش های داخلی جراحی و بخش های مراقبت ویژه بود.
دیپلوریو (۱۹۹۷) (۳۴)	تمایل پرستاران برای مراقبت از افراد مبتلا به HIV / AID با هدف تعیین میزان تأثیر نگرشهای فردی، هنجارهای ذهنی و کنترل رفتاری درک شده بر تمایل پرستاران برای مراقبت از افراد مبتلا به HIV / AIDS	توصیفی	از میان سازه های TPB (به عنوان نظریه راهنما)، کنترل رفتاری درک شده در پیش بینی تمایل پرستاران در مراقبت از مبتلایان به HIV یا AIDS بیشتر از نگرش ها یا هنجارهای ذهنی تأثیرگذار بوده است.
کوو و همکاران (۲۰۰۴) (۳۷)	استفاده از تئوری رفتار برنامه ریزی شده برای پیش بینی تمایل پرستاران و مراقبت داوطلبانه پرستاران از بیماران مبتلا به سارس در جنوب تایوان	توصیفی-مقطعی	نگرش مثبت و هنجارهای ذهنی دو متغیر پیش بینی کننده تمایل پرستاران داوطلب در مراقبت از مبتلایان به سارس (SARS) شناخته شده است. ۴۲/۷٪ از پرستاران تمایل مثبتی به مراقبت از بیماران داشتند و ۲۵/۴٪ از پرستاران به صورت داوطلبانه به مراقبت از این بیماران پرداختند و همبستگی بین سازه های اصلی TPB مثبت بود. بنابراین در محیط شغلی، برای این که افراد به مرحله قصد رفتاری برای انجام کاری برسند بایستی اولاً نگرش مثبتی برای انجام آن رفتار از طریق ارزیابی پیامدهای مربوط به انجام رفتار مورد نظر را داشته باشند، سپس حمایت های محیطی از طرف همکاران و افراد مهم در اطراف فرد وجود داشته باشد و از طرف دیگر فرد توانایی کنترل و اجرای این رفتار را داشته باشد و این توانمندی در فرد ایجاد و تقویت گردد.
سولس و همکاران (۲۰۰۷) (۳۳)	نگرش پرستاران نسبت به ارائه مراقبت پرستاری به زنان در حین زایمان داخل بیمارستان و پیامدهای بهداشتی مرتبط	گذشته نگر تحلیلی	TPB ۷۰٪ از واریانس قصد (تمایل) پرستاران برای ارائه مراقبت پرستاری به زنان در حین زایمان را پیش بینی کرد، اما هیچ تاثیری بر طول مدت زایمان بیمار (از زمانی که بیمار پذیرش می شود تا زمانی که زایمان انجام می شود) نداشته است.
تابک و همکاران (۲۰۱۳) (۳)	قصد پرستاران و دانشجویان پرستاری برای گفتن تمام واقعیت به بیماران و اعضای خانواده براساس تئوری رفتار برنامه ریزی شده که قصد انجام رفتارها را بررسی می کند	توصیفی-مقطعی	۸۷٪ از پرستاران و دانشجویان پرستاری قصد داشتند تمام حقیقت را بگویند. پرستاران بیش از دانشجویان و سر پرستاران بیشتر از پرستاران تمایل به بیان حقیقت داشتند. برای پرستاران، همه سازه های تئوری رفتار برنامه ریزی شده پیش بینی کننده قصد پرستاران برای بیان حقیقت بود، در حالی که در بین دانشجویان فقط هنجارهای ذهنی (فشارهای اجتماعی) پیش بینی کننده قصد آنها در بیان حقیقت در آنها بود.
نلسون و همکاران (۲۰۱۴) (۴۶)	کاربرد تئوری رفتار برنامه ریزی شده در پیش بینی رفتار پرستاران در کنترل فشار خون بیماران	توصیفی	کنترل رفتاری درک شده و هنجارهای ذهنی پیش بینی کننده قصد پرستاران در اندازه گیری دقیق فشار خون بود، مطابق با TPB، قصد تنها پیش بینی کننده قابل توجه برای اندازه گیری فشار خون بود.

<p>در میان پیش بینی کننده ها، هنجار ذهنی بیشترین تأثیر را بر تمایل به مراقبت داشت و سطح تمایل و هنجار ذهنی بالا، نگرش منفی و کنترل رفتاری درک شده متوسط بود. پرستاران با هنجار ذهنی بالاتر و کنترل رفتاری درک شده مثبت تر، قصد بالاتر را گزارش کردند. لذا یافته های این مطالعه نشان داد که هنگام ایجاد راهکارهایی برای بهبود قصد پرستار برای مراقبت از بیماری های عفونی، باید جنبه های مختلف ویژگی های پرستار را در نظر گرفت.</p>	توصیفی	<p>تمایل به مراقبت از بیماران مبتلا به آنفلوآنزای (H1N1) و عوامل تأثیرگذار: کاربرد تئوری رفتار برنامه ریزی شده</p>	<p>جیونگ و همکاران (۳۵) ۲۰۱۵</p>
<p>قصد دانشجویان برای گزارش خطاهای دارویی زیاد بوده است. سازه های تئوری رفتار برنامه ریزی شده ۳۸٪ از واریانس قصد دانشجویان برای گزارش خطاهای دارویی را توضیح داد. باورهای رفتاری (نگرش)، هنجارهای ذهنی و کنترل رفتاری درک شده بر قصد گزارش خطا تأثیرگذار بودند، در حالی که مهمترین عامل باورهای رفتاری بود.</p>	توصیفی-مقطعی	<p>کاربرد تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر قصد دانشجویان پرستاری برای گزارش خطاهای دارویی</p>	<p>ناتان و همکاران (۴۰) ۲۰۱۷</p>
<p>نگرش، خودکارآمدی درک شده و هنجارهای ذهنی پرستاران عوامل موثر بر تمایل آنها در رگ گیری از بیماران تعیین گردید. همچنین هنجارهای ذهنی، نقش حلقه ی رابط بین دو فاکتور خودکارآمدی درک شده و نگرش پرستاران در طی جایگذاری کاتتر عروق محیطی را داشته است.</p>	توصیفی-مقطعی	<p>تمایل پرستاران در جایگذاری کاتتر عروق محیطی براساس از تئوری رفتار برنامه ریزی شده</p>	<p>برتانی و همکاران (۴۵) ۲۰۱۶</p>
<p>یافته ها نشان داد که قصد پرستاران در گزارش رویداد نامطلوب تحت تأثیر نگرش و کنترل رفتاری درک شده بود، اما تحت تأثیر هنجارهای ذهنی نبود.</p>		<p>بررسی قصد و رفتار پرستاران در گزارش رویدادهای نامطلوب: براساس کاربرد تئوری رفتار برنامه ریزی شده</p>	<p>اکیانی و همکاران (۴۱) ۲۰۱۷</p>
<p>پرستاران با نگرش مثبت و کنترل رفتار درک شده مناسب تر، تمایل بیشتری به ثبت مستندات اقدامات خود در اورژانس داشتند و خودکارآمدی نقشی بر این اقدام آنها نداشت.</p>	مورد-شاهدی مقطعی	<p>تحلیل عوامل رفتار پرستاری در مستندسازی مراقبتهای پرستاری در بخش اورژانس با استفاده از تئوری رفتار برنامه ریزی شده</p>	<p>الویرا ساری دووی و همکاران (۳۹) ۲۰۱۸</p>
<p>کنترل رفتاری درک شده (اعتماد به نفس یا خودکارآمدی در مراقبت از بیماران) بعنوان تأثیرگذارترین عامل در تمایل و مشارکت پرستاران شناخته شد. همچنین نتایج نشان داد ۵۵/۱٪ از پرستاران تمایل به مراقبت از بیماران مبتلا به بیماری های عفونی نوپدید را داشتند.</p>	توصیفی-مقطعی	<p>عوامل مؤثر بر مشارکت پرستاران برای مراقبت از بیماران مبتلا به بیماری های عفونی نوپدید با استفاده از تئوری رفتار برنامه ریزی شده در کره جنوبی</p>	<p>لی و کانگ (۳۶) ۲۰۲۰</p>

بحث

راه های مختلفی جهت انجام صحیح وظایف و مسئولیتها وجود دارد یکی از آنها اصلاح الگوهای رفتاری از طریق آموزش هست. آرمیتاژ و کونر دوازده الگوی رفتار بهداشتی را توصیف کردند. بنابر نظر این دو، الگوهای موثر رفتار بهداشتی از «قصد انجام رفتار» و «نمایش رفتار» در انجام موفق رفتار بهداشتی تشکیل شده اند (۴۷). یک الگوی معقول و منطقی که این معیارها را داشته باشد نظریه رفتار برنامه ریزی شده است که سازه ها و متغیرهایی را در خود دارد که طیف ترغیب رفتار و قصد و نمایش رفتار را شامل می شود (۴۸) و اعتبار آن به طور تجربی در بسیاری از مطالعات تایید شده است (۴۹). این تئوری می تواند نگرش نسبت رفتار، تأثیر اطرافیان در بروز رفتار و میزان کنترل و توانایی فرد را برای انجام رفتار و قصد افراد در انجام رفتار را پیش بینی کند (۵۰). از این تئوری جهت کاهش رفتارهای نامطلوب و پرخطر، افزایش رفتارهای ایمنی در محیط کار و ایمنی در حین رانندگان و موتورسواران، بهبود مراقبت های

بارداری، زایمان و شیردهی، بهبود ارتباطات، پیشگیری و کنترل عفونت، افزایش قصد پرسنل بهداشتی و پرستاران به ارائه خدمات به مددجویان و بیماران، بهبود فرآیندهای خود مراقبتی، افزایش حس اعتماد به نفس و خودکارآمدی در افراد استفاده گردیده است (۸-۱۰، ۱۹-۲۶، ۳۳-۳۵، ۳۷-۳۹، ۴۱، ۴۳، ۴۵، ۴۶، ۵۱-۵۳).

پرستاران اولین کارکنان حرفه ای محسوب می شوند که ارائه دهنده مراقبت های با کیفیت به بیماران هستند (۵۴). در حرفه پرستاری از این تئوری جهت پیش بینی رفتارهای پرستاران در موقعیت های مختلف جهت انجام مراقبت های پرستاری استفاده شده است. کورتیستو و همکاران (۲۰۱۰) عنوان کردند که اجزای تئوری رفتار برنامه ریزی شده (نگرش نسبت به رفتار، هنجار ذهنی و کنترل رفتاری درک شده)، مهمترین فاکتورها جهت قصد پرستاران برای تصمیم گیری مراقبت از بیماران دانسته است (۵۵). یافته های پژوهش کو و همکاران (۲۰۰۴) نشان داد، نگرش پرستاران و کنترل رفتاری درک شده از جمله مهم ترین عوامل در پیش

شده، مدلی مناسب جهت پیش بینی رفتار افراد از جمله پرستاران دارد و می توان از این مدل جهت برنامه ریزی و سیاست گذاری در شرایط خاص در زمینه عملکرد پرستاران استفاده نمود.

سیاسگزاری

مطالعه حاضر حاصل بخشی از یافته های پایان نامه کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت ویژه با کد اخلاق R.TUMS.FNM.REC.1399.089 از دانشگاه علوم پزشکی تهران می باشد.

References

1. Carter S, Garfield S, Newbould J, Rennie T, Taylor D, Bury M, et al. A Review of the use of the Health Belief Model (HBM), the Theory of Reasoned Action (TRA), the Theory of Planned Behaviour (TPB) and the Trans-Theoretical Model (TTM) to study and predict health related behaviour change 2006.
2. Armitage CJ, Conner M. Efficacy of the theory of planned behaviour: A meta-analytic review. *British journal of social psychology*. 2001;40(4):471-99. <https://doi.org/10.1348/014466601164939>
3. Tabak N, Itzhaki M, Sharon D, Barnoy S. Intentions of nurses and nursing students to tell the whole truth to patients and family members. *Journal of clinical nursing*. 2013;22(9-10):1434-41. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2702.2012.04316.x>
4. Ajzen I. From Intentions to Actions: A Theory of Planned Behavior. In: Kuhl J, Beckmann J, editors. *Action Control: From Cognition to Behavior*. Berlin, Heidelberg: Springer Berlin Heidelberg; 1985. p. 11-39. https://doi.org/10.1007/978-3-642-69746-3_2
5. Ajzen I. *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs. 1980.
6. Ajzen I. The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50, 179-211. De Young. 1991:509-26. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)
7. Ajzen I. The theory of planned behavior. *Organizational behavior and human decision processes*. 1991;50(2):179-211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)
8. Ashoogh M, Aghamolaei T, Ghanbarnejad A, Tajvar A. Utilizing the theory of planned behavior to Prediction the safety driving behaviors in truck drivers in Bandar Abbas 1392. *Iranian Journal of Health Education and Health Promotion*. 2013; 1(3):5-14.
9. Mazloomi Mahmood Abad S, Mehri A, Morovati

بینی رفتار آنها می باشد نگرش مثبت، هنجارهای ذهنی، خودکارآمدی بالاتر و منابع مالی بیشتر باعث افزایش تمایل پرستاران در راستای مراقبت از بیماران می شود (۳۷).

نتیجه گیری

پیش بینی رفتار افراد و برنامه ریزی براساس این پیش بینی ها در شرایط خاص به طور حتم بر روی عملکرد سازمان و کنترل شرایط، نقش به سزایی دارد. از سویی رفتار انسان ها تحت تاثیر عوامل مختلفی قرار دارد و پیش بینی آن به عوامل مختلفی نیاز دارد. تئوری رفتار برنامه ریزی

- Sharif Abad M, Fallahzadeh H. Application of extended model of planned behavior in predicting helmet wearing among motorcyclist clerks in Yazd (2006). *Journal of Birjand University of Medical Sciences*. 2007;14(4):9-15.
10. Mohammadi Zeidi I, Pakpor A, Mohammadi Zeidi B. The effect of an educational intervention based on the theory of planned behavior to improve safety climate. *Iran occupational health*. 2013;9(4).
11. Blanchard CM, Kupperman J, Sparling PB, Nehl E, Rhodes RE, Courneya KS, et al. Do ethnicity and gender matter when using the theory of planned behavior to understand fruit and vegetable consumption? *Appetite*. 2009;52(1):15-20. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2008.07.001>
12. Baranowski T, Cullen KW, Nicklas T, Thompson D, Baranowski J. Are current health behavioral change models helpful in guiding prevention of weight gain efforts? *Obesity research*. 2003;11(S10):23S-43S. <https://doi.org/10.1038/oby.2003.222>
13. Armitage CJ. Can the theory of planned behavior predict the maintenance of physical activity? *Health psychology*. 2005;24(3):235. <https://doi.org/10.1037/0278-6133.24.3.235>
14. Ryu S, Ho SH, Han I. Knowledge sharing behavior of physicians in hospitals. *Expert Systems with applications*. 2003;25(1):113-22. [https://doi.org/10.1016/S0957-4174\(03\)00011-3](https://doi.org/10.1016/S0957-4174(03)00011-3)
15. Chatzoglou PD, Vraimaki E. Knowledge-sharing behaviour of bank employees in Greece. *Business Process Management Journal*. 2009. <https://doi.org/10.1108/14637150910949470>
16. Tohidinia Z, Mosakhani M. Knowledge sharing behaviour and its predictors. *Industrial Management & Data Systems*. 2010. <https://doi.org/10.1108/02635571011039052>
17. Zhang P, Ng FF. Analysis of knowledge sharing behaviour in construction teams

- in Hong Kong. *Construction Management and Economics*. 2012; 30 (7): 557-74. <https://doi.org/10.1080/01446193.2012.669838>
18. Colémont A, Van den Broucke S. Measuring determinants of occupational health related behavior in Flemish farmers: an application of the theory of planned behavior. *Journal of safety research*. 2008;39(1):55-64. <https://doi.org/10.1016/j.jsr.2007.12.001>
 19. ALIZADEH SH. THE IMPACT OF PEER EDUCATION ON HIV PREVENTIVE BEHAVIORS BASED ON THE THEORY OF PLANNED BEHAVIOR IN SECOND YEAR HIGH SCHOOL STUDENTS IN ZAHEDAN. 2013.
 20. BASHIRIAN S, HIDARNIA A, ALLAHVERDIPOUR H, HAJIZADEH E. APPLICATION OF THE THEORY OF PLANNED BEHAVIOR TO PREDICT DRUG ABUSE RELATED BEHAVIORS AMONG ADOLESCENTS. *JOURNAL OF RESEARCH IN HEALTH SCIENCES (JRHS)*. 2012;12(1):-.
 21. Norman P. The theory of planned behavior and binge drinking among undergraduate students: Assessing the impact of habit strength. *Addictive behaviors*. 2011;36(5):502-7. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2011.01.025>
 22. Topa G, Moriano JA. Theory of planned behavior and smoking: Meta-analysis and SEM model. *Substance abuse and rehabilitation*. 2010;1:23. <https://doi.org/10.2147/SAR.S15168>
 23. Cutrín O, Mac Fadden I, Ayers SL, Kulis SS, Gómez-Fraguela JA, Marsiglia FF. Applicability of the Theory of Planned Behavior for Predicting Alcohol Use in Spanish Early Adolescents. *International journal of environmental research and public health*. 2020;17(22):8539. <https://doi.org/10.3390/ijerph17228539>
 24. Abdolmaleki B, Peyman N, Esmaili H, Tajfard M. Associated Factors with the Use of Health Services among Postmenopausal Women in Mashhad Based on the Theory of Planned Behavior: The Role of Health Literacy. *J Educ Community Health*. 2019;6(2):111-7. <https://doi.org/10.29252/jech.6.2.111>
 25. Guo J-L, Wang T, Liao J, Huang C. Efficacy of the theory of planned behavior in predicting breastfeeding: Meta-analysis and structural equation modeling. *Applied Nursing Research*. 2016;29:37-42. <https://doi.org/10.1016/j.apnr.2015.03.016>
 26. Yaghobi Z, Mohaddes Hakkak H, Tavakoli Ghoochani H, Joveini H, Maheri M, Taherpour M, et al. Factors Affecting the Intention to Choose the Natural vaginal delivery based on the Theory of Planned Behavior among Primigravidae. *Journal of Education and Community Health*. 2019; 6 (3):169-76. <https://doi.org/10.29252/jech.6.3.169>
 27. Pakpour Hajiagha A, Saffari M. Application of planned behavior theory in predicting dental brush behavior among Iranian adolescents in Qazvin. *The Journal of Islamic Dental Association of IRAN (JIDA)*. 2012;24(3):201-7.
 28. Åstrøm AN. Applicability of action planning and coping planning to dental flossing among Norwegian adults: a confirmatory factor analysis approach. *European Journal of Oral Sciences*. 2008;116(3):250-9. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0722.2008.00538.x>
 29. Francke AL, Smit MC, de Veer AJ, Mistiaen P. Factors influencing the implementation of clinical guidelines for health care professionals: a systematic meta-review. *BMC medical informatics and decision making*. 2008;8(1):38. <https://doi.org/10.1186/1472-6947-8-38>
 30. Tuj Uddin M, Islam M, Ullah M. A study on the quality of nurses of government hospital in Bangladesh. *Proceedings of the Pakistan Academy of Sciences*. 2006; 43(2):121-9.
 31. Grimes DE, Mendias EP. Nurses' intentions to respond to bioterrorism and other infectious disease emergencies. *Nursing outlook*. 2010;58(1):10-6. <https://doi.org/10.1016/j.outlook.2009.07.002>
 32. Cusack L, Arbon P, Ranse J. What is the role of nursing students and schools of nursing during disaster? A discussion paper. *Collegian*. 2010; 17 (4):193-7. <https://doi.org/10.1016/j.colegn.2010.09.006>
 33. Sauls DJ. Nurses' attitudes toward provision of care and related health outcomes. *Nursing Research*. 2007;56(2):117-23. <https://doi.org/10.1097/01.NNR.0000263972.54619.4a>
 34. Dilorio C. Neuroscience Nurses' Intentions to Care for Persons with HIV/AIDS. *Journal of Neuroscience Nursing*. 1997;29(1):50-5. <https://doi.org/10.1097/01376517-199702000-00008>
 35. Jeong SY, Park HS, Wang H-J, Kim M. Intentions to care for new influenza A (H1N1) patients and influencing factors: an application of theory of planned behavior. *Journal of Korean Academic Society of Home Health Care Nursing*. 2015;22(1):78-87.
 36. Lee J, Kang SJ. Factors influencing nurses' intention to care for patients with emerging infectious diseases: Application of the theory of planned behavior. *Nurs Health Sci*. 2020;22(1):82-90. <https://doi.org/10.1111/nhs.12652>
 37. Ko N-Y, Feng M-C, Chiu D-Y, Wu M-H,

- Feng J-Y, Pan S-M. Applying theory of planned behavior to predict nurses' intention and volunteering to care for SARS patients in southern Taiwan. *The Kaohsiung journal of medical sciences*. 2004;20(8):389-98. [https://doi.org/10.1016/S1607-551X\(09\)70175-5](https://doi.org/10.1016/S1607-551X(09)70175-5)
38. Ashrafi E, Kasmaei P, Mehrabian F, Omidi S, Haryalchi K. Survey on the Relative Factors to the AIDS Prevention Based on "The Theory of Planned Behavior" in Nursing and Midwifery Students of Guilan University of Medical Sciences. *Journal of Health Promotion Management*. 2016;5(6):35-40. <https://doi.org/10.21859/jhpm-06025>
 39. Dewi ES. Analysis of Nursing Behavior Factors in Documentation of Nursing Care in Emergency Unit Using Theory of Planned Behavior. *International Journal of Indonesian National Nurses Association (IJINNA)*. 2018;64-79. <https://doi.org/10.32944/ijinna.v1i1.20>
 40. Natan MB, Sharon I, Mahajna M, Mahajna S. Factors affecting nursing students' intention to report medication errors: An application of the theory of planned behavior. *Nurse Education Today*. 2017;58:38-42. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.07.017>
 41. Ekayani NP, Wardhani V, Rachmi AT. Nurses' intention and behavior in reporting adverse event: application of theory of planned behavior. *Kesmas: National Public Health Journal*. 2017;11(3):138-44. <https://doi.org/10.21109/kesmas.v11i3.1091>
 42. Javadi M, Kadhodaee M, Yaghoubi M, Maroufi M, Shams A. Applying theory of planned behavior in predicting of patient safety behaviors of nurses. *Materia socio-medica*. 2013;25(1):52. <https://doi.org/10.5455/msm.2013.25.52-55>
 43. Bayatmanesh H, Zagheri Tafreshi M, Manoochehri H, Akbarzadeh Baghban A. Patient Safety Observation by Nurses Working in the Intensive Care Units of Selected Hospitals Affiliated to Yasuj University of Medical Sciences. *Iranian South Medical Journal*. 2019;21(6):493-506.
 44. Javadzade M, Sharifirad G, Reisi M, Nasr Esfahani M, Mahaki B, Mostafavi F. Applying the Theory of Planned Behavior to Predicting Nurse's Intention and Behavior in Using Health Literacy Strategies in Patient Education. *Iran Journal of Nursing*. 2015;28(97):23-33. <https://doi.org/10.29252/ijn.28.97.23>
 45. Bertani L, Carone M, Caricati L, Demaria S, Fantuzzi S, Guarasci A, et al. Using the theory of planned behavior to explore hospital-based nurses' intention to use peripherally inserted central catheter (PICC): a survey study. *Acta bio-medica: Atenei Parmensis*. 2016;87(4-S):23-9.
 46. Nelson JM, Cook PF, Ingram JC. Utility of the theory of planned behavior to predict nursing staff blood pressure monitoring behaviours. *Journal of clinical nursing*. 2014;23(3-4):461-70. <https://doi.org/10.1111/jocn.12183>
 47. Armitage CJ, Conner M. Social cognition models and health behaviour: A structured review. *Psychology and health*. 2000;15(2):173-89. <https://doi.org/10.1080/08870440008400299>
 48. Ajzen I. The theory of planned behaviour: Reactions and reflections [Editorial]. *Psychology & Health*. 2011;26(9):1113-27. <https://doi.org/10.1080/08870446.2011.613995>
 49. Armitage CJ, Arden MA. Exploring discontinuity patterns in the transtheoretical model: An application of the theory of planned behaviour. *British journal of health psychology*. 2002; 7 (1):89-103. <https://doi.org/10.1348/135910702169385>
 50. Ajzen I. Attitudes, traits, and actions: Dispositional prediction of behavior in personality and social psychology. *Advances in experimental social psychology*. 20: Elsevier; 1987. p. 1-63. [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(08\)60411-6](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(08)60411-6)
 51. Bernaix LW. Nurses' attitudes, subjective norms, and behavioral intentions toward support of breastfeeding mothers. *Journal of Human Lactation*. 2000; 16 (3):201-9. <https://doi.org/10.1177/089033440001600304>
 52. Imanzad M, Gharlipour Z, Kohpaie A, Mohebi S, Gang SA, Sayyarpour M, et al. Behavioral factors related to musculoskeletal disorders in nurses based on theory of planned behavior. *Adv Nurs Midwifery*. 2013;23(81):1-12.
 53. Lee J, Kang SJ. Factors influencing nurses' intention to care for patients with emerging infectious diseases: Application of the theory of planned behavior. *Nursing & Health Sciences*. 2020; 22(1):82-90. <https://doi.org/10.1111/nhs.12652>
 54. Chiang Y-M, Chang Y. Stress, depression, and intention to leave among nurses in different medical units: Implications for healthcare management/nursing practice. *Health Policy*. 2012; 108(2-3):149-57. <https://doi.org/10.1016/j.healthpol.2012.08.027>
 55. Kortteisto T, Kaila M, Komulainen J, Mäntyranta T, Rissanen P. Healthcare professionals' intentions to use clinical guidelines: a survey using the theory of planned behaviour. *Implementation Science*. 2010; 5(1):51. <https://doi.org/10.1186/1748-5908-5-51>